

PIRAMIDA WARTOŚCI

Parę przypuszczeń na temat poezji współczesnej

(...)

Więc powinna być nieufnością. Krytycyzmem. Demaskacją. Powinna być tym wszystkim aż do chwili, gdy z tej Ziemi zniknie ostatnie kłamstwo, ostatnia demagogia i ostatni akt przemocy. Nie sądzę, aby to właśnie poezja miała do tego doprowadzić (jeśli zresztą cokolwiek jest w stanie do tego doprowadzić). Ale wierzę, że poezja może się do tego przyczynić: może nauczyć człowieka myśleć o świecie w kategoriach racjonalnej nieufności wobec wszystkiego, co zagraża mu pod postacią kłamstwa, demagogii i przemocy. Stanie się tak wtedy, gdy poezja, o której myślę, będzie nieufna w pełni, konsekwentnie, gdy będzie zdzierać maski pozorów nie tylko z zewnętrznego świata, ale i z samej siebie. Gdy będzie zarówno w tym, co ją otacza, jak i w tym, co tkwi wewnątrz niej, ukazywać skłócenie, niejednolitość i wieloznaczność czającą się pod powierzchnią harmonii, zgody i oczywistości.

(...)

lipiec 1970

Stanisław Barańczak

cyt. za: Stanisław Barańczak, *Wiersze zebrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2006, s. 497-498.

<http://stronypoezji.pl/monografie/pare-przypuszczen-na-temat-poezji-wspolczesnej-1/>

***

Ci którzy usuwają białe obszary
z głów i serc
a neutralności wypowiedzieli wojnę

Wielu nie posiada
nazwanego szczęściem własnym
ale miłość wyraźnych kształtów
jest silniejsza
od najbardziej niepokojących przeczuć

Gdy rozważany jest
kształt kwiatów brzmienie słów człowiek
wszystko
co istnieje w nim i dookoła

Bo największą miłością
od miłości odejść
i walczyć przeciw temu
co jest jej groźbą
Człowiek nie jest by tylko istniał

1956

Janusz Krzymiński

***

pokażcie mi prawdziwe słowo ...

pokażcie mi prawdziwe kłamstwo ...

pokażcie mi prawdziwą odwagę ...

pokażcie mi prawdziwy dramat ...

pokażcie mi prawdziwe łzy ...

pokażcie mi prawdziwy uśmiech ...

pokażcie mi prawdziwą prawdę ...

pokażcie mi prawdziwą zielen ...

jak nie zbłądzić w tym lesie ...

Leszek Dembek

Moja Wolność

Piękno, dobro, prawda¹

Według Platona najważniejsze jest dobro. Aczkolwiek piękno i dobro równoważą się, bo: co dobre, to i piękne, to do prawdy trzeba jednak dojść - z móżdżkiem, z upływem czasu. Dorastając, obserwując, doświadczając kształtujemy swoją świadomość na odkrywanie prawdy, na dążenie do niej, do wolności ducha. Na kanwie przemyśleń wielkich autorów, takich jak Paolo Coelho, czy Ignazio Silone, można dokonać swoistej parafrazy - wolności nikt nam nie da w prezencie, wolność jest raczej stanem umysłu, którego musimy doświadczyć sami...

Szczecin, to moja Mała Ojczyzna. Z tym miastem wzrastałam, tu uczyłam się z własnych obserwacji, co to jest wolność, co to jest prawda historyczna. Już jako pełnoletnia mieszkanka Szczecina przeżyłam aktywnie Grudzień '70. Pozwolił mi zrozumieć, co chciano mi przekazać, opowiadając wcześniej o rozruchach robotniczych 1956, czy studencko-akademickich 1968 roku. O gremialnym wysyłaniu Żydów z paszportem „w jedną stronę” pod haniebnym hasłem „Syjoniści do Dajana!”. W grudniu 1970 roku zrozumiałam, że historia pisze się na naszych oczach i trzeba mieć na nią te oczy otwarte. Były następne rozdziały, mimo, że propaganda sukcesu za czasów gierkowskich zawoalowała wiele faktów. Uciszano skutecznie wiadomości z Radomia w 1976 roku i powstanie Komitetu Obrony Robotników. Ale gdy w sierpniu 1980 roku w Szczecinie, Gdyni i Gdańsku zakrzyknięto pełną pierśią SOLIDARNOŚĆ, tego krzyku nie dało się już stłumić – 16 miesięcy WOLNOŚCI! To wystarczyło, aby ten proces wolnościowy nie był już nigdy zatrzymany. W 1989 wyzwolenie dokonało się faktycznie... Jest to nasze największe dobro, jakie potrafiliśmy osiągnąć i naszym obowiązkiem jest dbać o to, aby go nam nie odebrano. Wolność i Prawda z nią związana, to nie zawsze prosta droga – często jest ona wyboista, ale szukanie PRAWDY jest obywatelską wolnością - jeśli nie będę mogła wypowiadać mojego zdania zgodnie z moimi przekonaniem, z moim sumieniem, to nie będę miała możliwości do dyskusji, do wymiany poglądów, do rozmowy, do porozumienia – nie będę prawdziwie wolna! Odkrywanie prawdy historycznej i jej obrona jest moim pojęciem Wolności, a mottem: *Wolności nikt nam nie dał w prezencie, wolność to stan umysłu, którego musimy doświadczyć sami - jest mi drogowskazem.*

---

1 Platon (427–347 p.n.e.) – grecki filozof.

Pomniki Poetów

(piosenka)

Nie wnoście poetów na cokół

Oni w pomniki nie wierzą

Pióra do walki im dajcie

Tak jak karabin żołnierzom

Tam gdzie strachy na wróble

Gdzie snuje się cienia smuga

Będą pisać poeci

O barwach waszych tęczy

O kolorowych papugach

Nie wnoście poetów na cokół

Oni w pomniki nie wierzą

Pióra do walki im dajcie

Tak jak karabin żołnierzom

Poeci wyostrzą pióra

Myśli zamienią na słowa

Ciebie i mnie napiszą

Odnajdą Ciebie i mnie

Napiszą nas od nowa

Nie wnoście poetów na cokół

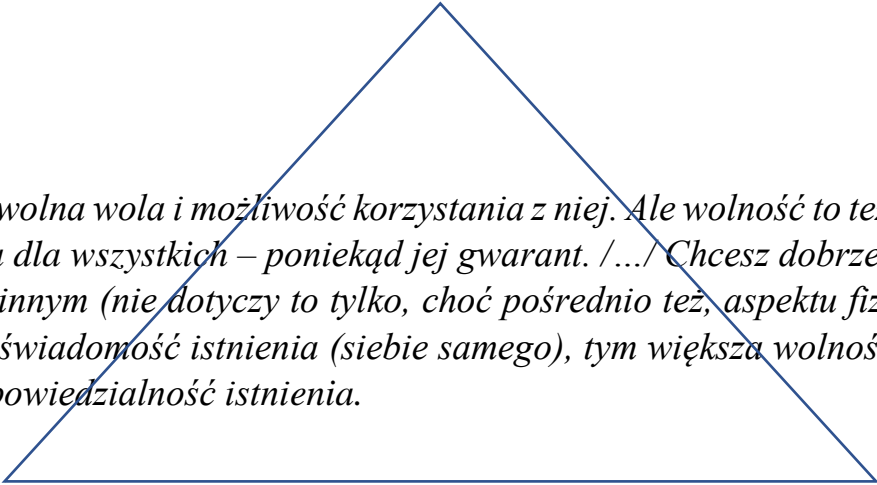
Oni w pomniki nie wierzą

Pióra do walki im dajcie

Tak jak karabin żołnierzom

Zenon Lach–Ceraszyński

***

Wolność to wolna wola i możliwość korzystania z niej. Ale wolność to też szacunek i akceptacja dla wszystkich – poniekąd jej gwarant. /.../ Chcesz dobrze żyć? Żyj i pozwól żyć innym (nie dotyczy to tylko, choć pośrednio też, aspektu fizyczności). Im większa świadomość istnienia (siebie samego), tym większa wolność, ale też i większa odpowiedzialność istnienia.

Mirosław Strągowski

Słowo od Autora *Życie w HD The End*, seria:akcent, 2020

***

/.../ Po chwili Barbara i Bogdan wychodzą z mieszkania na korytarz, ubrani w czerwone spodenki i białe koszulki z wizerunkami wielkich orłów na piersiach. Otwierają się drzwi z obserwowanego przez wizjer mieszkania. Wychodzi stamtąd dwóch mężczyzn. Ciapaty ma na głowie dwudziestocentymetrowy biało-czerwony cylinder z wielkim orłem z przodu. Drugi nie ma czapki, ale trzyma w ręku biało-czerwony szalik z wyraźnym napisem: Polska.

Wyprzedzają Bogdana i Barbarę, wyraźnie kiwając głowami na przywitanie.

CIAPATY

Doskonali zawodnicy dzisiaj grają...

DRUGI

Nie gadaj głupot

Drugi zakręcił szalikiem jak rasowy kibic na stadionie

CIAPATY

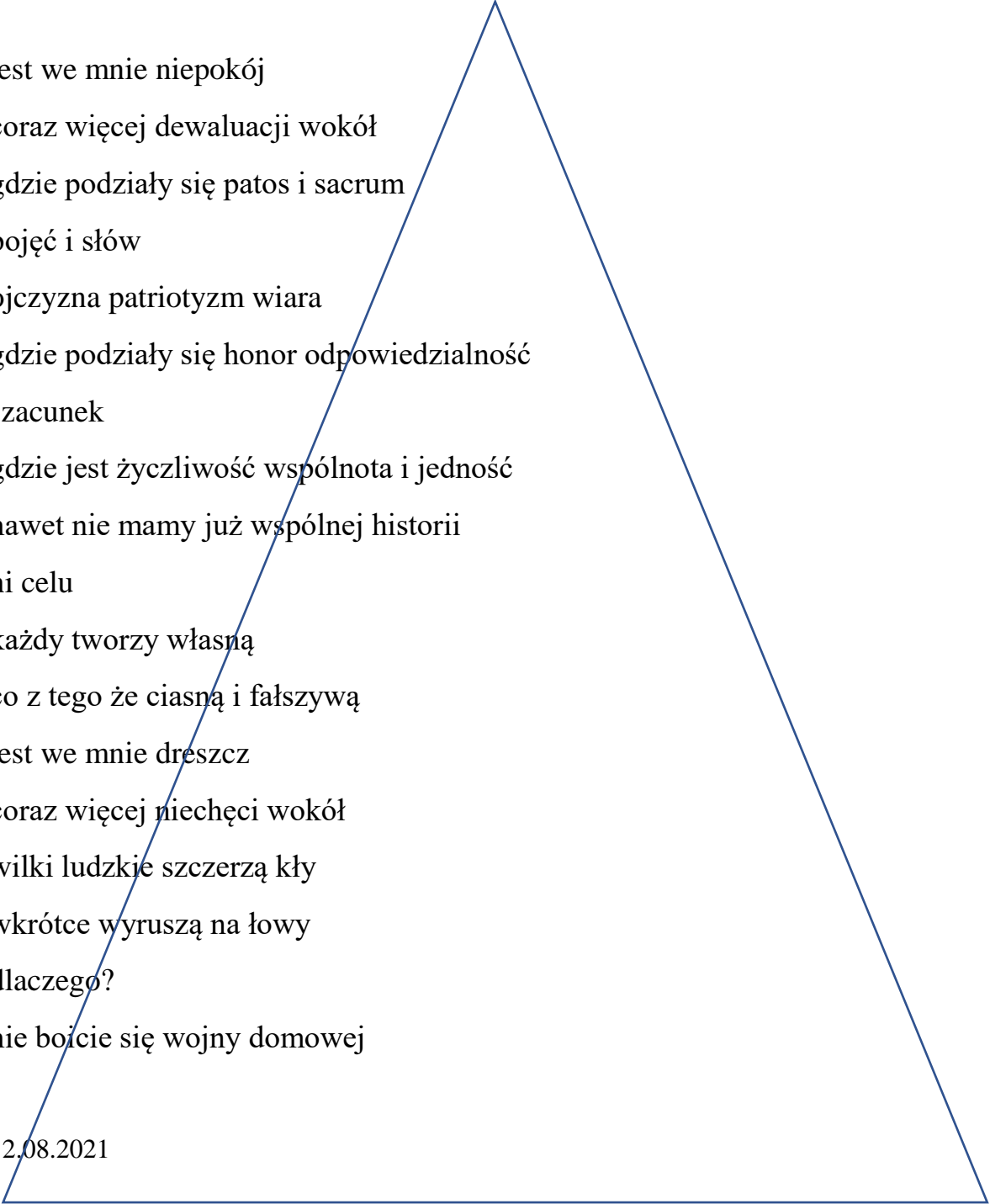
Pol-ska go-la!

Bogdan staje jak wryty .

Krystyna Rodzewicz

*Księga skarg i wniosków. Dramat w wydaniu kieszonkowym (fragm.),
Abordaż szczecińskie, seria:akcent 2020*

obawa

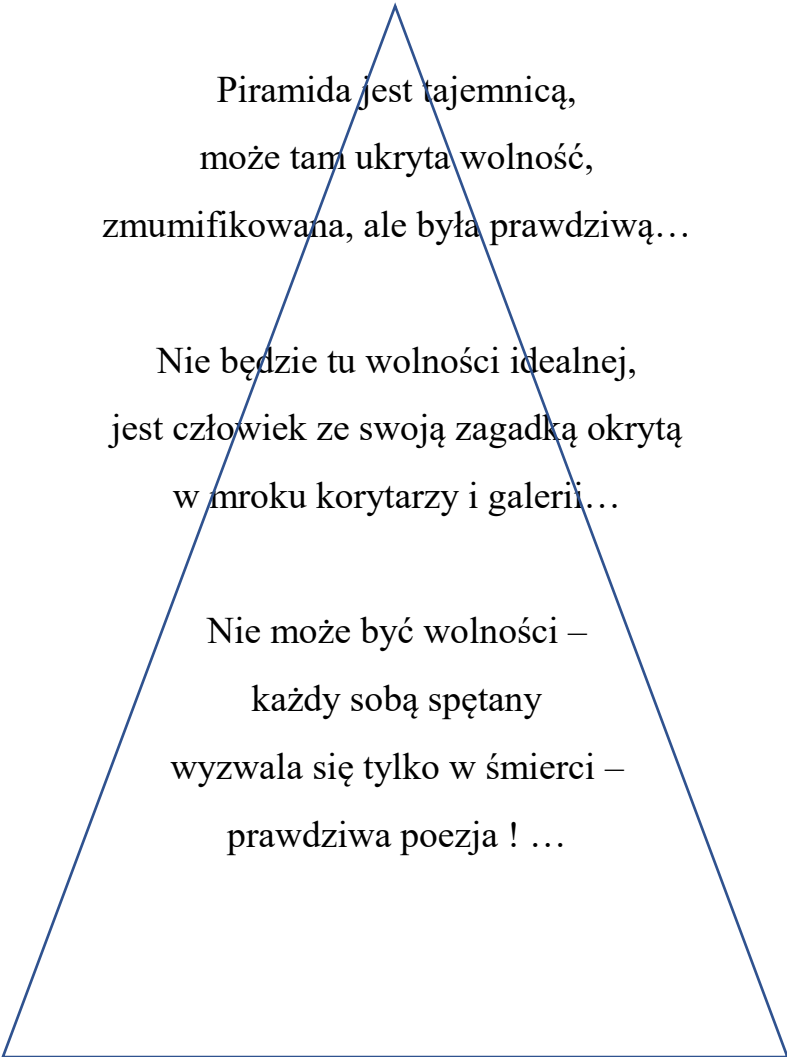
jest we mnie niepokój
coraz więcej dewaluacji wokół
gdzie podziały się patos i sacrum
pojęć i słów
ojczyzna patriotyzm wiara
gdzie podziały się honor odpowiedzialność
szacunek
gdzie jest życzliwość wspólnota i jedność
nawet nie mamy już wspólnej historii
ni celu
każdy tworzy własną
co z tego że ciasną i fałszywą
jest we mnie dreszcz
coraz więcej niechęci wokół
wilki ludzkie szczerzą kły
wkrótce wyruszą na łowy
dlaczego?
nie boicie się wojny domowej

12.08.2021

Róża Czerniawska-Karcz

WYZWOLENIE

Piramida jest tajemnicą,
może tam ukryta wolność,
zmumifikowana, ale była prawdziwą...

Nie będzie tu wolności idealnej,
jest człowiek ze swoją zagadką okrytą
w mroku korytarzy i galerii...

Nie może być wolności –
każdy sobą spętany
wyzwala się tylko w śmierci –
prawdziwa poezja ! ...

13 VIII 2021 ; 18:22

Edward Siekierzyński